

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGŐLENSÉGI ÉS 40-ASPART HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár helyben, házhoz hordva:
Egész évre . 12.- kor. Negyedévre . . 3.- kor.
Félévre . . . 6.- kor. Egy óra . . . 1.- kor.
Egyes szám ára 4 fillér.

Felelős szerkesztő:
SIMON ISTVÁN.

Lapkiadó:
HOROVITZ ZSIGMOND.

Előfizetési ár vidékre, postán küldve:
Egész évre . 18.- kor. Negyedévre . . 4.50 kor.
Félévre . . . 9.- kor. Egy óra . . . 1.50 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Plac-u. 12. (Nagytemplomtér felől.) Telefon 330.

A képviselők és a fizetésemelés.

Cseppet sem csodálkozunk azon, hogy a képviselők gázsiemelés iránt mozgolódnak. Az élet drága s a mandátumok még drágábbak. Viszont az is igaz, hogy a mandátum nem került volna oly sok pénzbe a képviselő uraknak, akkor a jelenlegi fizetésüket nem találnák olyan kicsinynek, hogy még a képviselőválasztás alkalmából felvett kölcsönök kamatai is alig nyerne be-
tőlük fedezetet. Mindenekfelett a mandátumok borsos ára bírja a képviselő urakat arra a belátásra, amely a kázánkovácsokat sztrájkra készíti.

Hanem a képviselő urak ebben a tekintetben sokkal kellemesebb helyzetben vannak, amennyiben nincs szükségük az ultima ratióra, nem kell beszúrtatniuk a törvényhozási munkát, hanem egyszerűen megszavazzák maguknak a béremelést. Ebben őket nem gátolhatja más — csak a szemérem.

A hatezernégyszáz korona bizony nem sok az olyan reprezentacionális állásra, amit a képviselő betölt. A mai viszonyok mellett egy családost, intelligens lateiner is csak épen, hogy megéljen ennyi pénzből. De, úgy véljük, a képviselő állása és helyzete egész más elbírálás alá esik, mint ezeké az embereké, akik a hivatalban végzett munka után élnek.

A választási korrupció folytán nem a kvalitás kvalifikál első sorban a mandátumra, hanem az anyagi mód. Első sorban csak az lehet képviselő, aki elő tudja teremteni a választói költségeket, amelyek ötezertől kétszáz ezer koronáig rugnak a honi gyakorlat szerint.

Az olyan mandátum, amely tízezer koronánál kevesebb pénzbe került, bizvást tisztának mondható. Nagyon kevés van ilyen s csak az ellenzéki pártoknál fordulnak elő. A képviselő uraknak tehát szükségszerűen gazdag, vagy legalább is nagy lábon élő embereknek kell lenniük — akiknél keveset nyom a latban az ezer, kétezer, vagy akár négyezer korona, amivel a fizetését esetleg felemelnék. Mindenesetre van néhány

szegény képviselő, akiknek sorsát megkönnyíteni a gázsiemelés, de logikus-e husz-harminc szegény kedvéért négy-száz és egynéhány urat, akik nem szorultak rá, vagy akiken a gázsiemelés már úgy sem segítene, gazdagítani?

A honatyáknak, legalább a világ előtt, példával kell előljárniok. Már most mit szóljanak a tanárok, a tanítók, a vasutasok és a sok elégedetlenkedő, küzködő állami alkalmazott, akiknek állandóan a szőnyegen forrongó fizetésrendezési követelését a kormány rideg fiskális okokból utasítja vissza, ha a képviselő urak, akiknek módjukban van öttől kétszáz ezer koronáig terjedő összegeken mandátumot szerezni, az önmaguk fizetését önhatalmatag fölemelik? Ez nem szülhet jó vért, sem az állami alkalmazottak között, sem a közvéleményben.

Mindazonáltal szívesen megadná az ország a parlament tagjainak a nagyobb fizetést, ha reménye lenne hozzá, hogy a jövőben a képviselő urak jobban teljesítik a kötelességeiket. De ez utópia, amiről a mai választási rendszer mellett beszélni sem lehet.

A gázsiemelés gondolata egyébiránt már a koalíció idejében is kísértett a képviselők között. De akkor legalább szociális szempontból megokolt volt. Mert az akkori többség nagyjára mérsékelt vagyoni viszonyok között élő emberből állott. Olyan emberekből, akik évtizedeken át ették az ellenzék keserű kenyerét, mialatt a szabadelvű had olyannyira megtollasodott. Ezek a megtollasodottak ülnek most is nagyjából a kormányparti padokon. S míg a vagyontalan koalíciós képviselőket, bármennyire is szerették volna, a fizetésük felemelésétől visszatartotta a szemérem, visszatartotta az a gondolat, hogy mit fog majd szólni az ország, ha az új tábornak első dolga a gázsiemelés lesz — addig ez a munkapárti siserehad már lármásan csinálja a hangulatot folyosón és ülésteremben a maga anyagi javáért.

Itt nincs szemérem és nem törődnek azzal, hogy mit szól hozzá az ország. Még nincs egy éve, hogy megválasztották őket, ha akartak volna, akkor

sem lett volna még alkalmuk az ország javára alkotni — de ők már élnek a helyzetük e'önyösségével. És a koalíció az alelnökök fizetését is beszüntette, hogy ezt a terhet is levegye az ország válláról.

Sem nekünk, sem az országnak nem lehet rokonszenves a képviselői fizetésnek ez idő szerint való emelése. Még a legmegvásároltabb választó is arra kell, hogy gondoljon, hogy legalább is korsai ez a mchó törtetés az anyagi előny után. Kissé várhattak volna az urak.

Ez a kormány állítólag hozza a választó reformot. Nos, ha a demokratikus választói jog alapján fog választani az ország, akkor megszűnik a képviselő anyagi képessége elsőrendű kvalitássá lenni s olyanok kerülnek a Házba, akiket nem a vagyonukért, hanem magukért választottak. Akkor lesz igenis jogosult és szükséges a képviselők fizetésemelése.

A miniszterek Bécsben.

A legujabb junktim sorsa.

A politikai helyzetre a legjellemzőbb, hogy Bécsben ismét egymást érik a miniszteri tanácskozások. A német trónörökös párnak bécsi látogatása alkalmából gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök és Hazai Samu honvédelmi miniszter vasárnap reggel Bécsbe utaztak, hogy az ünnepségeken a magyar kormányt képviseljék. Ezzel a reprezentációval kötötték össze a legujabb miniszteri tanácskozást, amelyen a véderőreform dolgában támadt különös konfliktust beszélnek meg. Mert bizony nagyon különös konfliktus az, amelynek az az alapja, hogy a magyar kormány májusban akarja tárgyalatni a véderőreformra vonatkozó törvényjavaslatokat, míg az osztrák kormány — tekintettel az ausztriai választásokra — őszre vagy a jövő tavaszra kívánja halasztani a javaslatok benyújtását. Az osztrákok nem akarják, hogy az új katonai büntető perrendtartás a választások előtt kerüljön nyilvánosságra, nehogy a magyar nyelvnek tett állítólagos kedvezményei miatt az osztrák kormány kedvezőtlen hely-

Husvétii tojások,

Első Debreczeni Gőzczukorkagyár R.-t.

csokolád-dessertek, krémek és egyéb cukorfajok kaphatók az

Városi raktárában,
Főter, Tiszapalota.

zetbe kerüljön. Az ellen nincs kifogssuk a bécsieknek, ha a véderőreformnak azok a részei, amelyek a terheket tartalmazzák, tárgyalás alá kerülnek, de Khuenék junktimot állítottak föl, s a véderőreformot az új katonai büntető perrendtartással egyidejűleg hajlandók benyújtani.

A miniszterek bécsi tartózkodásáról a következő jelentéseket kaptuk Bécsből:

A miniszterelnök vasuti balesete.

Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök és Hazai Samu honvédelmi miniszter vasárnap délelőtt 9 óra 20 perckor Bárcy István dr. titkár kíséretében Bécsbe utaztak. A miniszterek egy óra késéssel, délután 3 óra 15 perckor érkeztek meg Bécsbe. Utközben a szalonkocsi közelében levő egyik waggon tengelye áttűzsedett s Brucknál le kellett kapcsolni; ez okozta a késést. Khuen-Héderváry gróf és Hazai miniszter Bécsbe érkezve, az állomásról egyenesen a Sachter-szállóba hajlattak ebédre, onnan pedig a magyar házba mentek. Vasárnap semmiféle tanácskozás nem volt. Khuen-Héderváry gróf miniszterelnök résztvett a német trónörökös-pár tiszteletére rendezett udvari ünnepeken; az estélyen alkalma volt a német trónörökös-párnak bemutatkozni, akik a miniszterelnökkel hosszabb ideig társalogtak. (Bud. Tud.)

Be kell fejezni a tanácskozásokat.

Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök mostani bécsi időzése alatt tanácskozni fog báró Bienert osztrák miniszterelnökkel s külön kihallgatáson jelenik meg ő felségénél. A kihallgatás valószínűleg kedden lesz. A miniszterelnök bécsi tartózkodása két-három napra van kilátásban. Illetékes helyen azt közlik a „Bud. Tud.”-va, hogy a két kormány között való tárgyalásokat ezúttal előreláthatólag befejezik. A tárgyalások befejezése után a miniszterelnök rövid husvéti szabadságra Hédervárra utazik.

Lukács László pénzügyminiszter vasárnap este feleségével a Bécs melletti Badenbe érkezett, ahol 10 napi szabadságát eltölti. Ha fölmerülne annak szüksége, hogy a pénzügyminisztert is bevonják a bécsi tanácskozásokba, akkor Lukács László Badenből rövid időre Bécsbe érkeznek, azonban sem a pénzügyminiszternek, sem a honvédelmi miniszternek kihallgatása ezúttal nincsen tervben.

A miniszterelnök látogatói.

Vasárnap délután Pallavicini őrgróf, a külügyminiszter helyettese, meglátogatta Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnököt. Ma reggel a miniszterelnök Hoffmann Hugó altábornagy hadügyminiszteriumi osztályfőnök látogatását fogadta és vele hosszabb ideig tanácskozott. A miniszterelnök ezután Vértessy Géza államtitkárral az őfelsége személye körüli miniszterium ügyeit intézte el. Dél felé a német trónörökös hadsegéde hajtattott a magyar palota elé és átadta a trónörökös névjegyét Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök számára.

Megkezdődtek a tanácskozások.

Délelőtt háromnegyed tizenegy órakor Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök és Hazai Samu honvédelmi miniszter az osztrák miniszterelnökség herrengassei palotájába mentek, ahol miniszteri értekezlet volt, amelyen részt vettek Khuen-Héderváry Károly gróf és Bienert báró miniszterelnökök, valamint Hazai és Georgi honvédelmi miniszterek. Az értekezlet a katonai javaslatokkal összefüggő kérdések megbeszélésével foglalkozott.

A hajdúvármegyei független és 48-as párt közgyűlése.

A párt új tisztikara.

A hajdúvármegyei függetlenségi és 48-as párt vasárnap délelőtt tartotta tisztújító közgyűlését Debrecenben a Royal-szállóban. A közgyűlésre a vármegye összes városaiból és községeiből nagy számmal jöttek be a tagok. A hajdúvármegyei függetlenségi párt a megye mind a négy választókerülete függetlenségi pártjainak és polgárainak összekapcsoló szervezeté. A tisztújító közgyűlésen tehát részt vettek az összes választókerületek, az összes városok és községek függetlenségi vezéremberei, hogy a központi megyei párt tisztújítását megejtsék.

A gyűlésen Veszprémy István pártelnök elnökölt, ki mellett Kovács Gyula alispán foglalt helyet. A megye országgyűlési képviselői közül részt vett a közgyűlésen Papp Elek, míg Rákosi Viktor és Justh János távirailag fejezték ki üdvözlésüket s elmaradásukat kimintették.

Általános éljenzés között nyitotta meg az ülést Veszprémy István pártelnök. Visszapillantást vetett abba az időbe, midőn a párt most lépő tisztikara megválasztott. Akkor még többség volt az országgyűlésen a függetlenségi párt és duzzadó réménnyel néztünk a jövőbe. Nemsokára azonban a koalíciós rendszer csaknem a nemzeti jogfeladás mocsarába vitte az országot. A mult választás megmutatta, hogy bevált a taktika, melyet a függetlenségi párt letörésére készleteltek, mert a bécsi rendszer szolgálát ültette be a parlamentbe az erőszak és a vesztegetés. Ez a helyzet ölműlylyal nehezíti a függetlenségi párt. De nem szabad magunkat a csüggedésnek alávetnünk. Jön a jövő nemzedék és a jelenkorunk kötelessége élesíteni a jövőbe vetett hitet.

A jelenkor sivár sötétjébe legalább egy mécsessel be kell világítani. Nagy kérdések jönnek döntés alá. Első sorban a véderő javaslat. Paktum biztosítja, hogy e kérdés csak a népparlament elé tarthatatik. A király és nemzet között kötött ez a paktum, ma is életben van s aki ennek dacára már most felveti ezt a kérdést és a nemzetől a nagy pénz és véráldozatot követeli, nemcsak a nemzet ellen vét, de vét a királyi szó szentsége ellen is.

A jövőben reánk következő nagy küzdelmekre figyelmeztetve a párt tagjait megnyitotta az ülést és felhívta a közgyűlést a tisztújítás megejtésére.

Ezután a tisztújítást ejtették meg. Elnökké egyhangú lelkesedéssel ismét Veszprémy István kiáltották ki, főjegyzővé: Bor Jánost, titkárrá: dr. Juhász Nagy Sándort választották meg. A vármegye összes közsé-

geiből választották meg a hatalmas tisztikart és választmányt. A megválasztott egész tisztikar és választmány névsora a következő:

Elnök: Veszprémy István Hadház, al-elnökök: dr. Baltazár Dezső, Kálmán Lajos Hajduböszörmény, dr. Berencsy János Hajdunánás, dr. Loógh Béla Hajdudorog, Padrah Sándor, Oláh Miklós Hajduszoboszló, id. Doby Sándor, Boldizsár Zsigmond Nádudvar, Csapó István Földes, dr. Nagy Gábor Debrecen. Főjegyző: Bor János Hajduszoboszló, Titkár: dr. Juhász Nagy Sándor Debrecen. Jegyzők: dr. Veszprémy Zoltán, dr. Kutassy Sándor, Dobó Sándor, Baán Géza, dr. Kéry Lajos, Dulházy Kálmán, pénztárnok: Csiba Elek, ellenőrök: Csohány Ferenc, Oláh Bálint.

Választmányi tagok: Hajduböszörményből: dr. Széll Gábor, Friedrich Lajos, Sóvágó Imre városgrófa, Uzonyi Pál, Kovács Gy. Márton, P. Sóvágó Imre, Földesi István, Mátyus Gábor, Káthi Imre, Fábán István, Sóvágó Sándor, Kapusi Márton, Porcsalmy Gyula, Takács Sándor, Mező Sándor, Borsó Péter, ifj. Gál Mihály, Debreczeni Sándor, Paksy Imre, S. Szabó Márton. Hajdunánásról: Brassay Károly, Lakatos Pál, Magi Antal, Magyar Gábor, Nagy Gábor, Mikó József, A. Nagy Gábor, F. Nagy Lajos, Radó József, Vad Imre, Mirkó Sándor, Takács Ambur, Tóth Mihály, Vitéz József, Drávicky Imre. Hajdudorog: Kömmerling János, M. Tóth Pál, Tóth József, Szabó Elemér. Hajdudház: Simon Károly, dr. Hadházy Zsigmond, Farkas Gábor, Komor Sándor, Varga Gábor, Abrók József. Hajdusámszon: Hadházi Imre, Saád Ferenc, H. Nagy Lajos.

Hajduszoboszló: Hetey Ignác, Sággy Ferenc, dr. H. Kovács Bálint, dr. Grósz Adolf, Czeglédi József, Csanádi Sándor, Kerekes Kálmán, P. Nagy Lajos, ifj. Borbély Gábor, ifj. Czeglédi Lajos, Kiss János, Horogh Gábor, Jeges János, Jeges Péter, Bécsei Lajos, B.-ujváros: Ilyés Endre, Harangi János, Kalmár József, Csige István, Csobán Lajos, Oláh János. Hajduszovát: Kaszás István, Nagy Lajos, Csathó Sándor, Bojtor István, Bernáth Sándor. Vámospércs: Csuth József, Hunya Lajos, Konc Lajos, id. Berkes József, Bálint Lajos, Mikepércs: Cs. Orosz István, Deczki József, Pápai János, Kenderesi János, Mike József. Kaba: Hegedűs Károly, Bálint Imre, ifj. Nagy Lajos, Bálint Márton, Tótkás Endre, Bőr János, Dede Gábor, Gere Károly. Nádudvar: Veres Géza, Papp Sándor birtokos, Mészáros László, Mészáros Lajos, Bökönyi Imre. Püspökklágy: id. Kéry Lajos, Balogh Sándor, Tóth Gábor, Nagy Mátyás. Földes: Kiss József, Koroknay Gergely, Barcsa Zsigmond, Nagy Lajos körelnök, Nagy István, Szabó Géza. Telétlen: id. Teleki Sándor, V. Szutor Daniel, Gere Géza. Egyek: Mikula György, Paulovits József. Tiszacsege: Kapronczy Mihályt. Debrecenből: Kovács Gyula alispán, Papp Elek, dr. Benedek János, dr. Justh János és Rákosi Viktor országgyűlési képviselők.

Dr. Juhász Nagy Sándor párttitkár terjesztette ezután elő azt az indítványt, hogy a vármegyei párt a megye egyes városaiban és községeiben népgyűléseket tartson. A párt központi gyűlésein ugyanis természetesen inkább csak a vezető emberek vehetnek részt, míg a nép nagy tömege nem jöhet be a debreceni közgyűlésekre. Tehát a párt szervezetnek kell elmennie a néphez. Ez különösen fontos most, amikor új demokratikus függetlenségi politika megteremtéséről van szó. Ez a politika éppen a népre, az alsó osztályokra akar támaszkodni, a népek akar jogot szerezni és a függetlenségi eszmét a tömegek támogatásával akarja győzelemre vinni. Az új demokratikus függetlenségi politika sarkítéte az általános választói

Átköltözés miatt hatóságilag engedélyezett

Zavatzky Leó

női és férfi divat üzletében
Debreczenben, a Bikával szemben

végkiárulás!

jog és az alsó osztályok, első sorban a kisbirtokos osztály védelme és felvirágoztatása. Ennek az irányzatnak hirdetésére sehol olyan kiváló talaj nincs, mint Hajdumegyében. Meg kell tehát kezdeni az eszme hirdetését és a párt e népgyűlései országos jelentőségű mozgalom kiindulási pontjává válhatnak. Ezért indítványozza, hogy az első ilyen népgyűlés Hajduböszörményben tartassék meg és pedig a most tárgyalás alá kerülő véderő-javaslat elleni tiltakozással kapcsolatban.

A közgyűlés a titkár indítványát egyhangulag elfogadta. Ezzel kapcsolatban a közgyűlés örömmel vette tudomásul Kálmán Lajos Hajduböszörményi pártelnök szíves meghívását a legközelebbi böszörményi népgyűlésre.

Csapó István (Földes) és Hegedüs Károly (Kaba) tartottak még általános helyesléssel fogadott lelkes felszólalásokat, mire a gyűlés az alelnök és az alispán éltetésével véget ért.

A közgyűlés Justh Gyulát, mint az orsz. függetlenségi és 48-as párt elnökét a tisz. újjításról értesítette és meleg hangú táviratban üdvözölte.

Uj kivégzési mód.

Mostanában hosszasan tárgyalták a lapok azt a kérdést, hogy melyik a legkellemesebb kivégzési mód? Még a hóhérokat, mint szakértőket is sorra megszólaltatták, csak a mi Bali Mihályunk sentenciáját nélkülözzük. Persze, minden cigány a maga lovát d'cséri, eszerint amelyik hóhér pallossal vagy guilottinnal dolgozik, a lefejezést, amelyik hurokkal, az akasztást, amelyik elektromossággal, a villamos kivégzést tartja legcélszerűbbnek és „legkellemesebb“-nek. (Ez utóbbi kifejezés csakis hóhérekörökből származhatott.)

Persze, mindegyik nyomorult haláraitelt kikéri az efféle „kellemeskedést“. Bizonyosnak egészen bizonyos, hogy valamennyi divatban levő kivégzési mód gyalázatosan drasztikus.

A lefejezésre nézve az orvosoknak az a véleményük, hogy elég célszerű módja a más-világraküldésnek, mert rögtön öl. Szerintök az esetleg jelentkező rángatódzások már csak reflex mozgásoknak tekintendők.

Szép kis reflex mozgások. Hiszen azt minden szakécsnő igazolhatja, de magunk is számtalan esetben láttuk, hogy a lefejezett pulyka felállt és elszaladt, míg a porba hullott [.] felugrik és majd kiveri a szemünket.

A lefejezett ember ugyan sokkal nyugodtabban viseli magát, hanem azért rejtene-tes kinjai lehetnek néhány másodpercig.

Az akasztás a legpiszkosabb dolog, arról ne is beszéljünk.

Az elektromos kivégzésnél sem következik be mindig a rögtöni halál. Eleget hallottunk és olvastunk olyan esetekről, midőn hiába bocsátottak az elítelt testébe négyezer-öttször egymásután olyan erős áramot, mely a bikát is megölte volna, a szegény deliquens még mindig mozgott, lélekzett és érezhette a saját sült husának a szagát. No mert néha ez a modern kivégzési aktus egybe van kötve az-

zal az épületes mellékjelenséggel, hogy a haláraitelt teste valósággal megpörkölődik és szépen füstöl.

Hogy van-e joga embernek embertársát haláraitelti, ha mint bírósági teszt is azt, nagyon kétséges. Efelett nagyon sokat és nagyon sokszor vitakoztak már. Egyelőre többen vannak még, akik a haláraiteltést jogosnak és sok esetben szükségesnek tartják. Ezért aztán a legjobban államban még divatozik a hivatalos kivégzés.

Addig is azonban szükséges, hogy a kivégzés drasztikusságát és kinosságát tőlünk telhetőleg enyhítsük.

Én a magam részéről azt gondolom, hogy a mai kivégzési módok mindegyike tarthatatlan, ezek helyett azért valami megfelelőbbet kellene minél hamarabb (pardon! minél később) alkalmazásba venni.

Eszeltem ki egyet. E szerint a siralomházba valamely csövön keresztül, melynek szabad vége a szoba falának felső részén legyen, ahova az elítelt fel nem érhet, széndiozydot vagy más gyorsan ölt gázt kellene betolaini.

Számtalan szerencsétlen eset megmutatta már, hogy a szénsavgáz mily gyorsan kioltja az életet. Ha valaki vigyázatlanul olyan pincébe megy le, ahol csak must indult forrásnak, csak bukik fel és már vége is van. Így járnak sokszor azok is, akik mérges gázokkal telt kutba ereszkednek le.

Ha tehát ily gyorsan, ugyszólván észrevétlenül végez a széndiozyd (és más mérges gáz) az emberrel, kivégzésre, ha már illetve ha meg kell ilyennek lenni, ezt kellene alkalmazni.

Az elítelt észre sem venné a kivégzési aktus megkezdését, a gáz, melyet fujtatóval vagy más módon behajthatnának a csövön át a szobába, elvégezné a maga munkáját.

Ez legalább nem lenne annyira embertelen kivégzési mód, mint a többi. Nem kellene a szerencsétlen elíteltet megkördözni, a bizonyos halál bejelentésével lelkét és mechanikai gyötréssel testét nyomorultul öszszetörni.

Ajánlom szakkörök figyelmébe.

Simon István.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Kedden Cigányszerem operett Felhő Rózsi fellépte.
Szerdán Muzsikuslány operett Felhő Rózsi fellépte.
Csütörtökön Lotti ezredese énekes bohózat Felhő Rózsi fellépte.
Pénteken és szombaton szünet.
Vasárnap délután Vasgyáros szimfonia.
Vasárnap este Erdészlány operett.
Hétfőn délután Kard becülete szimfonia.
Hétfőn este Hercegisasszony operett újdonság.

Komlóssy Emma vendég-fellépése.

Két estén vendégszerepelt nálunk ismét Komlóssy Emma, a debreceni közönség mindenkor kedvenc művésznője. Vasárnap este a Lili címszerepében nyújtott minden tekintetben művészi alakítást. Hervé csodaszép dalait alig van ma énekesnőnk, aki szebben tudná értelmezni nálánál. Minden énekszámát többször meg kellett ismételni s felvonások után számtalanszor hívta ki függöny elé.

Horváth Kálmán pompás alakítása ismeretes, nagyon jó volt Ligeti szerepében Ferenczy Frigyes s hozzájárultak a sikerhez Désy Alfréd, Nádor Zsiga, Kardos Géza stb.

Tegnap este a Piros bugyellária került színre, melyben Török birónét játszotta Komlóssy Emma. Az e fajta szerepekre sajnos ma már alig van művésznője a magyar színháznak. Blaháné híres szerepében örömmel üdvözöltük Komlóssy Emmát, aki mint népszínműénekesnő egyik kiválósága lehetne az ország legelső népszínházának s bizony csak sajnálhatjuk, hogy a magyar főváros jelenleg ilyen műintézet nélkül áll. Komlóssy Emma az a kackiás, dévaj, de romlatlan lelkű tűzölpattant magyar menyecske volt, akit Csepreghy olyan sok művészzel vitt színpadra. A Garab régen hallott magyar nótáit pedig sok bájjal, finom és ötletes játékkal kísérve adta elő. A közönség elhajmozta a tetszésnyilvánítások minden jelével, gyönyörű virágcsokrot is kapott.

A többi szereplők közül Horváth Kálmán tökéletes művészettel alakított Csillag őrmestere, Borbély Sándor ehhez minden tekintetben méltó Peták káplárja váltak ki. Ez a három alakítás büszkesége lehetne az ország harmadik színpadának. Pompás két figurát mutattak be Désy és Ferenczy s a többi szerepekben jók voltak Pataki József, Vajda Ilonka, Rónay Hermin stb.

* **Ötven éves színház.** A kolozsvári nemzeti színháznak igen érdekes ünnepe lesz e hó 22-én. Szentgyörgyi István a magyar színház büszkesége ünnepli meg 50 éves színházi jubileumát. Az ünnepségre a következő meghívót kaptuk: Nemzeti színházunk egyik büszkesége: Szentgyörgyi István április hó 22-én ünnepli ötvenedik évfordulóját annak, hogy színház lett. A régi szellemnek egy igaz apostola ő, aki úgy világít nekünk, mint az elmúlt idők dicsőségének egy fénylő sugára. A színház divatforgataga közepette egy fél évszázadon keresztül sziklaszilárdan meg tudta őrizni ősereditiségét, szintiszta magyarságát. Papja volt a magyar szónak, elszánt harcosa Erdély magyarosodásának, színtője a nemzeti érzés lángjának. A Szentgyörgyi István ünnepe a magyar kultúra ünnepe lesz. Az ünnepi estén — április hó 22-én — 7 órakor a Kolozsvári Országos Nemzeti Színházban a „Sárga csikó“ fog színpadkerülni, Gelecséri pusztabíró szerepében Szentgyörgyi Istvánnal. Előadás után áldomás lesz. Mély tisztelettel van szerencsénk meghívni erre az ünnepre. Gróf Esterházy Kálmán, a Kolozsvári Orsz. Nemzeti Színház választmányának elnöke Dr. Janovics Jenő, a Kolozsvári Orsz. Nemzeti Színház igazgatója.

* **Felhő Rózsi fellépte.** Ma kezdi meg vendégjátékát Felhő Rózsi, a debreceni közönség régi kedvence, Lehar Cigányszerem operettjében. Holnap lép fel másodszor Felhő Rózsi a Muzsikuslány című szerepében és csütörtökön bucsuzik Lotti ezredesében. Mindhárom fellépte Felhő Rózsinak bérletben, rendes helyárok mellett tartatik meg.

Szabó sztrájk

nem akadály arra, hogy elegánsan öltözködjünk.

Saját készítményeim férfi ruhákban és felöltőkben rendezészerűen készülnek!

Tessék meggyőződni! Szabott árak!

Kende Ignácz

férfi, fiu- és gyermekruha telepe

Piacz-utca. 55. sz.

a „Hungária“ kávéház mellett.

* **Hercegisasszony.** A szintársulat operett személyzete a legnagyobb ambícióval készül Lehar legújabb nagy operettjére a Hercegisasszony premierjére. Strauss és Offenbach operettjei a Böregér és Hoffman meséi óta még nem volt rá eset, hogy ez a műfaj állandóan opera színházban tanyát üssön. Lehar az első zeneszerző, aki operettjével a Hercegisasszonynyal bevonult a m. k. operaházba, melynek állandó műsor-darabja maradt a Hercegisasszony.

A német trónörökös Bécsben.

Királyunk vendégei.

— Express tudósítás. —

Vasárnap délután félöt órakor Frigyes Vilmos német trónörökös és felesége, Cecília trónörökösne Bécsbe érkezett királyunk látogatására.

A déli vasut pályaudvarán várták a trónörökös-pár megérkezését: a király, Ferencz Ferdinánd trónörökös, Péter Ferdinánd, Lipót Szalvátor, Ferencz Szalvátor, Frigyes, Károly Albert főherceg, Mária Annunziata főhercegnő, Rumerskirch főudvarmester, Lobkovic herceg, Paar gróf főhadsegéd és Neumayer bécsi polgármester. Mint diszszázad kivonult a 37. közös gyalogezred egy százada.

A német trónörökös a 13. közös huszárezred egyenruhájában érkezett meg. Leszállva kocsijáról, háromszor megcsókolta királyunkat, aki ezután a trónörökösne elé sietett és kezét csókolt neki. A főhercegek üdvözlése után a német trónörökös királyunkkal, a trónörökösne pedig Mária Annunziata főhercegnővel kocsiba ült, a gyönyörűen feldíszített utvonalon a Hofburgba ment.

Este hét órakor udvari ebéd volt, amelyen a magyar kormány képviselőiben Khuen-Hédervary Károly gróf miniszterelnök és Hazai miniszter vett részt.

A király a német trónörökösne, a trónörökös Mária Annunziata főhercegnőt vezette karján. Tschirschy német nagykövet a diplomátát mutatta be a trónörökösnek, a nagykövet neje pedig a diplomáciai kar hölgyeit mutatta be a trónörökösne. Mária Annunziata főhercegnő mutatta be ezután az udvari társaság hölgytagjait. A trónörökös-pár élénken elcsevegett a bemutatottakkal s a trónörökös szívélyes szavakat váltott többek között a két miniszterelnökkel is. Tíz órakor az udvar visszavonult.

Ma, hétfőn Ferencz Ferdinánd trónörökös ad ebédet a német trónörökös-pár tiszteletére.

A 'Debreczen' szerkesztősége és kiadóhivatala Piac-utca 12. sz. a.

Méliusz Péter fája.

Egy természeti csoda megmentése

Beadvány a városi tanácshoz.

Országos hire van annak a licium fának, amely a most lebontásra kerülő egyházi épület egyik ablakának tövében nőtt ki. Igazi természeti csoda ez a fa, amely Debrecennek egyik nevezetessége s minden idegen csodálatát felkelti.

Most, hogy az egyház építkezik a Méliusz Péter püspök által ültetett híres licium fa veszedelemben van, amennyiben azt az épületek lebontásával ki kell vágni. A városi muzeum figyelmes gondosságu igazgatója Löfkovics Arthur a licium fa megtartására tett indítványt a tanácsnak. Löfkovics Artur tegnap a következő beadványt adta be a tanácshoz:

Tekintetes Városi Tanács!

Mint a Debrecen történelmi emlékei megőrzésére hivatott városi muzeum ez idő szerinti igazgatója, tisztelőből folyó kötelességemhez képest előterjesztést teszek és igen sürgős intézkedést kérek pusztulás közeledő veszedelme előtt levő természeti egyik emlékünkn megmentése érdekében.

A helyi lapok közlik a debreceni ref. egyháztanács ama hirdetését, amely vállalkozót keres az Egyháztér 18. 19. és Hatvan-utca 1. és 3. számú házak lebontására, hogy minél előbb helyet nyissanak az ott emelendő nagy bérpalota számára. Az Egyház-tér 18. számú ház, vagyis kántori lakás utcai fala tövében százados vasrostély által a falhoz szorítva áll a mindnyájunk által jól ismert híres öreg licium (Pongyola faszár — Licium barbarum L.) amely feltétlenül megsemmisül már az épület bontásakor, ha ezen ritka növésű cserje megvédelmezéséről még a megnevezett házak lebontása előtt gondoskodás nem történik.

E tiszteletteljes előterjesztésemben hivatkoznom kell arra, hogy a tekintetes Tanács a földművelésügyi miniszterium 95098. I. A. 1908. sz. rendelete következtében a muzeumi bizottsággal 1909-ben (l. 6194—909. sz. tan. határozatot) összeíratta a Debrecen város belső- és külső területén található, védelemre szoruló és fentartandó természeti emlékeket és ezen összeírást, a hozzá fűzött véleménynyel együtt, a jog- és pénzügyi-bizottság javaslatára 2893—910. sz. határozatával elfogadta és a földművelésügyi miniszteriumhoz felterjeszteni rendelte. Hogy a magas miniszteriumban mi történt az ország minden részéből összegyűjtött hason tartalmu összeírással, vagy mit szándékoznak cselekedni a Darányi Ignác minisztersége idejében lelkes buzgalommal megindított hazafias és szép célú akció folytatásául: nem tudom; de azt kétségtelennek tartom, hogy egy-egy pusztuló természeti emlék megvédelmezéséről és fenntartásáról bármely törvényhatóság, sőt magán tulajdos is, saját hatáskörében, szabadon intézkedhetik s ha intézkedik: azzal minden művelt ember és minden jó hazafi elismerésére, hálájára teszi magát érdemessé.

A muzeumi-bizottság a természeti emlékek összeírásába történelmi, főként természetrajzi szempontból Török Gábor erdőmester és Heykál Ede kollégiumi főkertész javasla-

tára felvette ezt a lyciumot is, miután magában álló eset, hogy a cserjefélékhez tartozó lycium barbarum vastag, magas törzsű, fent lomboronát alkotó fává nőtt s még bámulatosabb, hogy olyan kedvezőtlen helyen, annyi veszedelemnek kitéve, ez a csodálatos növésű pongyola faszár oly szokatlan magas kort érhetett meg.

Természettudósok másfél száz évnél idősebbnek tartják. A szájhagyomány szerint Debrecen dicső emlékü püspök-papja Méliusz Péter ültette volna. Szinte bizonyosnak látszik, hogy 1767-ben, amikor a hercules erejű, fényes elméjű piskárkosi Szilágyi Sámuel püspök számára az eklézsia azt a házat ujonnan építtette, amelynek mecenzéfi vasrudakból készített ablakostélya közé szorult kettős vastag törzse: már meg volt ez a tiszteletreméltó cserje s hihető, hogy már akkor is kegyeletből hagyták meg az építkezés támasztotta nehézségek között, diszél a ház végében formált kis kernek, amely onnan csak 1802 után tűnt el, utszabályozás folytán.

Ezek az okok készítették az össziró bizottságot arra, hogy eszébe vévén a már akkor tervezett nagy építkezést, ilyen javaslatot tegyen a tekintetes Tanácsnak, t. i. hogy a város átír a nt. ref. egyháztanácsához és megkéri, hogy az építkezés megkezdése előtt gondoskodjék ezen, ritka növéséről fogva érdekes cserje megvédelmezéséről. Minthogy a tér szabályozási vonalán kívül marad, (körülbelül 2 méterre a vonaltól) a járda szélén, tehát vagy át kell ültetni téli időszakban fagyos földdel együtt a szomszédos Fűvész-kertbe, — amint Török Gábor véleményezte, — vagy mostani helyén hagyandó, (a ház fundamentomával együtt) s hogy a járókelők rongálásaitól megóvassék, kerek vasráccsal kerítendő körül, amint Heykál Ede javasolja, aki az átültetést a fára nézve veszedelmesnek tartja.

A bizottság jelző táblát is kívánt a fentartandó természeti emlékre függeszteni ezzel a felirással: „E fáva nőtt cserje neve Pongyola faszár — Lycium barbarum L. A hagyomány szerint a XVI. század közepe táján élt Méliusz Juhász Péter püspök ültette. Természettudósok is 150 évnél jóval idősebbnek tartják. Kegyelettel nézettek reája“.

Az elmondottak eléggé indokolják, hogy miért emeltem fel az utolsó órában figyelemre méltó szavamat tiszteletteljesen az öreg fa érdekében, amely szeretett városunk annyi jó- és balsorsának volt tanúja és osztályosa. Kötelességemet véltém teljesíteni ez által, annyival inkább, mert a nt. ref. presbiterium a muzeumi bizottság javaslatának elfogadásakor erről értesítést, avagy felhívást nem kapott és mert ismeretlen előttem, ha vajjon e természeti emlék tulajdonosa, a ref. egyház tette valamely intézkedést az emlék megmentésére néve.

Maradtam a tekintetes Tanácshoz Debrecen, 1911 ápril 10.

kiváló tisztelettel

LÖFKOVITS ARTHUR,
muzeumigazgató, törvh. biz. tag.

**Mindenféle
Nyomatványokat
olcsón készít
HOROVITZ ZSIGMOND
könyvnyomdaja
Piac-utca 12. sz. a.**

A közelgő husvétünnepre

ajánlom dusan felszerelt

üveg- és porcellánáru

raktáramat a legjutányosabb árak mellett

Knöpfler Izidor

Csapó-u.
24. sz.

Viszonteladónak árkedvezmény.

Kávéház átvétel.

A Csapó-utca 8. szám a. lévő

„Rákóczi“

kávéházat, melyben mint főpincér 9 évig voltam alkal-

vezetem. — Szives támogatást kérve, vagyok teljes tisztelettel **Grósz Jenő.**

MŰVÉSZET.

Pály és Bakoss kiállítása.

A kiállítás: szép kiállítás és kollektív kiállításra talán nagyon is sok kép, ami talán monotonitást okoz, egyhanguságot, ami pedig a kollektív kiállításoknak mindig a rovására esik. Sajnos itt is van egy kis monotonia, amin pedig, egy kicsit változatosabb elrendezéssel, nagyon könnyen lehetett volna segíteni. De így hagyni, ahogy van azért jobb, mert jobban lehet látni a két festő egyéniségét.

A Bakoss akvarelljei például nagyon kedves, izléses dolgok. Ugy látszik Bakoss maga is legjobban szeret akvarelleket festeni. Az olajképei nem is sikerülnek úgy és nem is igen való neki, valahogy nehézkesek és anyagszerűek, nem olyan kedvesek és finomak, mint a vízfestései. Ez az ő igazi kifejezési módja, a technika tudniillik már annyira tulfejlett nála, hogy az olajfestés nehézkesen pepecselgető módja már nem esik úgy kezére, mint a frissiben odavetett, pár ecsetvonással megcsinált akvarell. Különösen érdekesek az ő sajátos modorban festett akvarellek. Apró vonalkázás, finom, könnyed ecsetvonások, de nagyon kedves, artistikus hatásokat tud velük elérni. Valahogy úgy érzi az ember, hogy azon a kis papírdarabon most az üde teli, tavaszi levegő rezeg és áramlik. Ez a könnyed, finom stílus egészen az ő sajátos egyéni művészete és még ebben is annyira rajzoló, par excellence ceruzával rajzoló művész, hogy még itt sem tagadhatja meg magát. Ezenkívül az Éjjeli csend, mély, kék tónusával, nagyon érdekes és minden akvarell végig, úgy szólván egyik jobb, mint a másik, nem is való egyiket a másiknak elébe helyezni.

Pály József pedig egészen más. A tenger képeit már nagyjából ismerjük a vándorkiállításról. Es most újabban is van egy pár nagyon szép tenger képe. Egy mély sötétkék tenger, ragyogó fekete reflexekkel, nagyon szépen megcsinálva. Aztán egy mély perspektívájú kép, a Bóra. Pályt nagyon vonzza a tenger, a messzeség, a végtelen szépsége. És valami különös letompított fájdalom fátyolozza el a képeit. Az Erdei ut, a tölgyfák nagyon jó példák erre. A tenger képein is érezni ezt a bánatos, sötétes tónusokat, de a tájképei még inkább éreztetik ezt a hatást. És a nagy képen látni legjobban, hogy nem tud szabadulni a sötét tónusoktól. Az Ökörnyál kép, maga egész poéma. A gondolat maga, hogy a nyárvégi levegőben uszó finom, ezüstös vonalak a nyár elvonuló tündérének a ragyogó utját jelölik, nagyon szép, de ebben a képben Pály különös, puha letompított, bánatos tónusa a hiba. Ennek a képeknek élni, ragyogni kellene és: nincs benne elég erő. Így olyan, mint egy elröppenő, félig sejtett álom.

Általánosságban örömmel üdvözölhetjük ezt a kiállítást, mert szép, jó elrendezésű és — hallatlanul olcsó, némelyik kép kétszer annyit is megér, bár meglehetősen önkényesen vannak értékelve. Nagy az örömünk azért is, hogy végre debreceni művészek is tudtak egy igazán művészi színvonalú kollektív kiállítást összehozni, és nagyon hajlandók vagyunk ezt a kiállítást első lépésnek tekinteni a jobb jövő felé, amikor a festők nem fognak borzadózni a debreceni meddő kiállításoktól és, és sok képet fognak eladni.

Molnár Ernő.

Öngyilkos hivatalnoknő

Főbelötte magát.

Feltűnést keltő öngyilkosság történt tegnap az esti órákban Debrecenben. Egy városzerte ismert fiatal leány dobta el magát az életet, amely ugylátszik számára nem hozott semmi gyönyörűséget. Steier Etelka az életunt, aki szüleinek Hunyadi utca 22. számú lakásán lakott.

Steier Etelka a Magyar Általános Hitelbank debreceni fiókjának kinevezett hivatalnoknője volt s igen nagy szorgalommal teljesítette kötelességét, bár ideges, beteg nő volt. Idegessége az utóbbi időben annyira fokozódott, hogy szülei a legkomolyabban aggódtak érte. Az exaltált lelkű leány nem tudott vizsgáltatni, hogy baja majd jobbra fordul.

Az érzékeny lelkű fiatal nő irodalommal is foglalkozott. Egy estlapp többször közölt tőle verseket, amelyekből kiért a mély fájdalom és bánat, ami epeztette.

Tegnap délután még egész vidám volt mikor hivatalából hazament. Semmit sem árult el sötét terveiből. Ugy hat óra tájban bezárkózott az egyik szobába és forgópisztolyal jobb halántékába lőtt. A golyó szétromcsolta az agyvelejét s azonnali halált okozott.

A fegyver durranására szülei berohantak a szobába, de már segíteni nem lehetett rajta. A szerencsétlen leány az utóbbi időben sokat betegeskedett. Alkalmassint ez a körülmény is hozzájárult ahhoz, hogy az élettől megváljon. Egy levelet hagyott hátra, amelyet egy debreceni lap szerkesztőségének írt. A levélben elpanaszolta egyedül valóságát s azt, hogy megunta az életét, ezért menekül a halálba. A levélhez mellékelte utolsó poémáját, amelyet közölni kér. Az öngyilkos hivatalnoknő feminista elveket is vallott. Ő szervezte meg Debrecenben a nőtisztviselőket.

Tragikus vége részvétet keltett a városban. Atyja Steier József nyugalmazott vasuti főkalauz.

Hajduvármegye a mult hóban.

A közigazgatási bizottság ülése.

Hajduvármegye közigazgatási bizottsága ma délelőtt tartotta meg rendes havi ülését.

A bizottság a szokásos havi jelentésekkel foglalkozott, melyeket a szakelőadók terjesztettek elő.

Az ülésről részletes tudósításunk a következő:

Domahidy Elemér elnöklete alatt jelen voltak: Czeglédy Mihály, Pakozdy Sándor, Latinovics Mihály, dr. Losonczy Álmos, Kömmerling János, Péntes Sándor, Balthazár Dezső dr, Reitz János, Csánky Viktor, Nábráczky Béla dr, Ternovszky Alajos kir. pénzügyigazgató, dr Loós Béla.

Az alispáni jelentés.

Az ülés megnyitása után Kovács Gyula alispán jelentését olvasták fel. Eszerint a vármegye közbiztonsági viszonyai megfelelőek voltak. A kivándorlás március havá an nem szünetelt: 10 utlevelet kértek Amerikába. Megtagadta az alispán 8 esetben az utlevél kiadását.

Közegészségügy.

Losonczy Álmos dr főorvos a vármegye egészségügyét illetőleg jelentette, hogy az a mult hóban kedvezőtlen volt. A halálozás nagyszámával szemben csekély a születés. Az uralkodó kóralakok lobos bántalmuak voltak. Az influenza járvány megszűnt a mult hóban. Roncsoló toroklob 11 községben fordult elő, vörheny 10 községben észleltetett, kanyaró Alsó- és Feiső-Józsán uralkodott. A mult hóban született 572 gyermek. Elhalt 414 egyén. Kabán, B.-Ujvároson, Szováton Józsán és Mikepércsen a halálozás felülmulta a születések számát. A szaporulat csak 132.

Az adózás.

Az adózás ügye a következőképen állt a mult hónapban: Egyenes adóban befolyt 46,187 kor., hadmentességi díjban 1116 kor., jogilletékben 50,136 kor., bélyegjövődékben 91,527 kor., díjjövődékben 1490 kor., dohányjövődékben Debrecen fogyasztásával együtt 27,183 kor., (érdekes, hogy tavaly március havában több szivarneműt fogyasztottak) fogyasztási adóban 18,438 korona. A pénzügyigazgatóság 27 esetben adott fizetési halasztást.

Állategészség.

Az állategészségügy nem volt valami kedvező a mult hóban. Ragadós száj- és körmfájás, hólyagos kiütés, rühkór, sertésvész pusztított. A hó vége felé a helyzet javult. A járványok szünőfélbe vannak.

Tanügy.

A vármegye tanügyi viszonyairól kedvező jelentést tett Csánky Viktor tanfelügyelő. Az iskolákat rendszeren látogatták és semmi akadály nem merült fel, ami a népoktatás rendszeres menetét gátolhatta volna.

UJDONSÁGOK

— **Justh Gyula beteg.** Justh Gyula influenzában megbetegedett. Orvosa teljes nyugalmat ajánlott neki s ezért egy időre látogatókat sem fogadhat. A betegség nem komoly természetű.

— **Harcászati gyakorlat.** A Debrecenben állomásos m. kir. honvédegyalozezred a folyó hó 21. és 24. napjain tartani szándékolt harcászati célú gyakorlatot elhalasztja s pótlólag még folyó hó 28-án reggel 7 órától délután 1 óráig fog céllovészeti tartani a Sárkut melletti lőtérén. A közönséget ez uton is figyelmeztetjük, hogy a céllovészeti tartalma alatt óvakodják a lőtérén való tartózkodástól.

— **Katonai léghajóállomás Győrött.** Győrött jelentik: A 26. gyalogezred legénysége révfalvi Müller Tódor főhadnagy vezetésével tegnap kezdte meg az első magyarországi katonai léghajóállomás építését. Győr városát a katonai léghajóosztály parancsnoksága választotta állomáshelyül, minthogy a Parseval mult évi sikeres útja alkalmával itt kötött ki. A léghajóállomás a Jánosi-dűlőn, a katonai gyakorlóterén épül a föld alatt és csak a léghajó kikötésére szolgáló karika látszik ki a földből. A kikötőállomás hamarosan elkészül, minthogy a hadsereg négy motoros léghajó rövidesen megkezdi gyakorlatait. A léghajóállomás parancsnoka Müller főhadnagy lesz.

Debreczeni Bőröndgyár megnyílt Piacz-u. 47. sz. alatt! Megrendelésre készülnek a legegyszerűbbtől a legmagasabb igényeknek is megfelelő és mindennemű bőrdíszműveket. Javítások gyorsan és pontosan eszközöltetnek. **bőröndök, kazetták, puskatokok intézetek részére okmánytáskák, kalapdobozok, bokavédők, Tanuló felvétetik.**

Megnyílt! Reichmann Lipót Megnyílt!

uri, női divat és gyermekruha **áruháza, Piac-utca 85. sz.** Royal szállóval szemben. Szabó kellekek, rövid, diszaruk, blouzok, pongyolák, selymek, a legdivatosabb dolgok olcsó árban kaphatók.

— **Husvétli legátusok.** A közelgő husvétli ünnepek alkalmával a református templomokban az istentiszteletet — mint legátusok, a következő theológus ifjak fogják végezni: Bereczky József, főiskolai senior, Szász Imre 3 th., Balogh Béla 4 th., és Szentimrey Dániel 4 th.

— **Menház a kórházban.** Az Árpád-téri templom építése miatt tudvalevőleg kiköltötték a menház lakóit, hogy az épületet szétbontották. A szegények új lakóhelyül a városi tanács a régi csapatkórház egy részét jelölte ki s átengedte.

— **Új szabályrendelet.** A tanács szabályrendeletet készített az éneklő madarak és haszon madarak vedelméről. A sok üdvös dolgot tartalmazó szabályrendeletet legközelebb fogják tárgyalni.

— **Weisz Lévi meghalt.** Városszerte, széleskörben őszinte és mély részvétet keltett Weisz Lévi, Debrecen egyik közbecsülésben álló polgárának halála. Weisz Lévi évekkel ezelőtt egyik dúsgazdag polgára volt a városnak, akit nemes szívéért, jótékonyágaiért s számos kiváló emberi tulajdonai miatt mindenütt tisztelték becsülték. Évekig volt a debreceni izr. hitközség előjárója. Egyházára sokat áldozott. Pár év előtt elköltözött Debrecenből Weisz Lévi, azonban egy év előtt ismét visszajött családjával a városba és a Debreceni Forgalmi Bank terményáru osztályának főnöki tisztségét töltötte be. Az ép, egészséges ember két hét előtt lett beteg s vasárnap halt meg 61 éves korában. Halálát özvegyén és négy gyermekén kívül kiterjedt előkelő rokonság gyászolja. Gál Zoltán dr. ügyvéd apósát vesztette el az elhunytban. Temetése ma délután lesz az Iparbank palotájában lévő lakásáról.

— **Fényes kabaret és táncestély.** A debreceni kereskedő alkalmazottak Sport Egyesülete fényes kabaret és táncmulatságot rendez a hó 22-én a Bika disztermében. A fényes kabaret műsorát rövidesen közöljük.

— **A villamos vasut és a város.** Mikor a Kossuth-utcán a villamos vasuti sineket lerakták, felszedték az utcaburkolatot. A város akkor kikötötte, hogy a társaság tartozik a megromlott aszfaltot helyre állítani. Mint hogy a vasut köteletségének nem tett eleget, a tanács felszólította, hogy az utcaburkolatot készítse el. A társaság azt a választ adta a tanácsnak, hogy nem tartozik vele. Most alighanem perre kerül a dolog.

— **Nemzetközi nagy luxus lóvásár.** A Nyitrai Gazdasági Egyesület által a jövő évben rendezendő XXIX. nemzetközi nagy luxus lóvásár Érsekújvárott (Budapest és Bécsről gyorsvonaton 2—3 órányi távolság) eddigi szokástól eltérőleg április hó 30-án vasárnap délután és az utána következő napon vagyis május hó 1-én hétfőn fog megtartatni. Ezen lóvásár Magyarországon a legjelentékenyebb és a legkeresettebb, melyet a tenyésztők és kereskedők egyaránt felkeresnek. Főként a külföldi lókereskedők szokták az érsekújvári lóvásárt felkeresni, mivel ezek már 28 éven át tapasztalták, hogy itt a lovak mindenféle használatra nagy választékban kaphatók. A múlt évben is 2000 drb. különféle használatra való ló adatott el. A lóvásár alkalmával a gazdát érdeklő legújabb mezőgazdasági gépek is be lesznek mutatva. Lakások és istállók az érsekújvári polgármesteri hivatalnál rendelkezhetők.

— **Összeütközés a Csapó-utcán.** Vasárnap délután veszedelmes helyzetben voltak azok, akik az egyik Csapó utcai kocsin utaztak a Piac felé. A Burgundia sarkán megállott egy motoros, melyet nyomon követte ugyancsak a Csapó-utcaról indított másik kocsi, amely örült sebességgel száguldott. Az utolsó pillanatban vette észre a kocsivezető, hogy baj van s fékezett, de már a karambol megakadályozni nem lehetett. A villamosok összeütköztek. Szerencsére az utasoknak azon kívül, hogy egymásra borultak, más bajuk nem történt. A villamosok ezután folytatták útjukat.

— **Narancs** vérvörös catániai legeslegjobb minőségű öt kilós postakosárral 3.—, eredeti kosárral 100 darabban 5.20, eredeti ládával 180 avagy 150 darabban 7 korona, eredeti ládával 360 avagy 300 darabban 12 koronaért. MUSKÁT NARANCS vérpiros primissimó minőségű, szép nagyok, eredeti ládával 100 avagy 80 darabban 8 korona eredeti ládával 200 avagy 160 darabban 12.50 koronaért. — SÁRGA FAJNARANCS messinai mézédés öt kilós postakosárral 2.80 eredeti ládával 180—150 darabban 5.25 korona, eredeti ládával 300 avagy 200 darabban 10 korona. — CITROM elsőrendű öt kilós postakosárral 2.40, eredeti ládával 180 darabban 5 korona, eredeti ládával 360 avagy 300 darabban 9.— KARFIOL csodaszép fehér öt kilós postakosárral 2.50, eredeti kosárral (18 darabban) 4 korona. — FÜGE kiskoszuroidi kilónként 50 fillérjével. — SZENTJÁNOSKENYER mézes, kilónként 30 fillérjével. — ARACHID amerikai magyoro, héjas, cukrászok sütemény készítéséhez használatos, kilónként 80 fillérjével, tíz kiló vételnél kilónként 70 fillér. — MOGYORÓBÉL levantei kimérve kilónként 170 fillér. DATOLYA Califat kimérve kilónként 85, francia berber datolya kimérve kilónként 2.20. — MALAGASZÖLŐ extra Royanx kimérve, kilónként 2.50. — Francia HEJAS MANDULA kilónként 2.30. LOUCUMFÜGE primissima 1 és 2 kilós ládikákban kilónként 1.10. CUKROZOTT GYÜMÖLCS bozeni kiváló szép vegyes egy kilós ládikával 4.40. — MAZSOLASZÖLŐ világos, kimérve, kilónként 2.— koronáért szállítja utánvételel, némentetlenül az AGRUMEN déligyümölcs nagykereskedés Budapesten Szarka-utca 7. Tessék előnyárjegyzéket kérni friss gyümölcsökről és déligyümölcsökről és korai friss főzelékekről és zöldségekről.

— **Mathéi János** vízvezeték, fürdőberendezés és csatornázási vállalkozó. Elvállalja az udvar szakszerű csatornázását a kaputól befelé, kívánat szerint, kőagyag beton vagy öntöttvascsövekkel Tetővíz lefolyó udvari vezeték bekötését a csatornába. Fürdőberendezés, angol closet felszerelését. Jótállással jutányos áron. Műhely és iroda: Darabos-utca 54. sz. Minta üzlet: Egyháztér 5. szám. Telefon szám 321.

— **Házulajdonosok figyelmébe!** Mielőtt házi csatornáját elkészíttetné, ne mulassza el árajánlatát kérni az Első Debreceni Vasbetoncső gyártól, ahol állandóan raktáron vannak nagymennyiségben erős, dróthétes csövek, portland és más cement s minden eszközbavágó s nagy óriási mennyiségben.

A böszörményi büntény.

Hajsza a gyilkosok után

Lapunk legutóbbi számában megemlékeztünk röviden arról a rablógyilkosságról, melynek Zolnai András hajduböszörményi vagyonos gazda esett áldozatul.

Az első pillanatban, midőn a Zolnai András holttestét a pincében felakasztva megtalálták, azt hitték, hogy öngyilkosság történt. Később azonban a behatóbb és körültekintő vizsgálat nagyon sok oly dolgot észlelt, ami fölötte gyanussá tette a Zolnai András halálát. Nevezetesen a lakás feldúlt állapotban volt, a pinceajtó pedig tárva nyitva állott.

A halálesetet Kati István, az öreg Zolnai veje vette észre. Kati ugyanis szombaton reggel apósát megakarta látogatni, de legnagyobb meglepetésére a nagy rendtelenségben levő lakásban sehol sem találta. Rosszat sejtve lement a pincébe, ahol egy kötéllel felakasztva találta apósa kihűlt testét. Az esetet azonnal bejelentette a rendőrségnek, honnan azonnal a helyszínére siettek.

Kétségkívül megállapították, hogy itt nem öngyilkosság, hanem rablógyilkosság esete forog fenn. Ezt igazolják azok a jelenségek, amelyek a szemle felvétele alkalmából azonnal szembeötlöttek: a nagy rendtelenség és főként az, hogy a lakásból min-

den értékesebb tárgy és a gazda pénze hiányzott.

Megállapította a nyomozás, hogy a tettesek éjnek idején hatoltak be Zolnai András lakására s valószínűleg ágyában fojtották meg a szerencsétlen öreg embert. A tett elkövetése után lecipelték a holttestet a pincébe s ott felakasztották. A kötélék oly erősen feszült meg a testen, hogy a húst mélyen bevágta. Ezután a gyilkosok hozzáláttak a lakás kifosztásához s amit csak értékeset és pénzt találtak, azt mind magukhoz vették.

Az ellopott pénz jelentékeny összegre rug, amennyiben a tett elkövetése napján mintegy 1000 koronát kapott Zolnai.

Az esetről telefonon tettek jelentést a debreceni kir. ügyészségnek. Még szombaton Hajduböszörménybe utazott Tóby Mihály dr. ügyész és Tóby István vizsgálóbíró, valamint Horváth Arthur törvényszéki orvos. Horváth dr. felboncoltatta a holttestet s a boncolás is megerősítette, hogy bűnténynek esett Zolnai áldozatul.

A gyilkosok kézrekerítésére megindult a vizsgálat. Mint hírlik a gyilkosok pár nap múlva már a hatóság kezei között lesznek, annyival is inkább, mert a rendőrség helyes irányban kutat a tettesek után.

— **Az osztálysorsjáték huzása.** Az osztálysorsjáték mai huzásán

400.000 koronát nyert: 33378.
10.000 koronát nyert: 63736.
5000 koronát nyertek: 248 41521 56863 94958 106208.
2000 koronát nyertek: 98 3818 5628 6444 6994 11260 14678 18163 24248 25695 36590 38131 39165 40092 42035 44662 63373 70492 76280 96186 98106 104949.

1000 koronát nyertek: 2764 7432 8787 8884 11331 17364 20993 21100 23956 28543 29923 33889 34665 34801 34979 41235 40728 43478 44523 47560 50175 54112 55231 57538 58030 60388 65142 66568 68685 69450 71984 72435 73574 73772 76385 76978 78322 79418 79538 81568 82770 84301 87841 90785 96058 96777 97363 101038 105104 105644 106345 106614 107501 109960. Azonkívül kihúztak 500 és 200 koronás nyereményeket. A következő huzás f. hó 12-én lesz.

TÁVIRATOK.

Eskü a királynál.

Bécs, április 10. Vasárnap délelőtt 10 órakor Zichy Ágost gróf, az ujonnan kinevezett főudvarnagy letette az esküt öfelsege kezébe. Ma Zichy gróf meglátogatta Khuen-Héderváry Károly miniszterelnököt és bemutatkozó látogatást tett a közös minisztereknél.

Betegség miatt a halálba.

Sátoraljaújhely, április 10. Almási András tokaji lakos, ki gyomorrákban szenvedett, betegsége miatt tegnap halántékon lőtte magát. Szörnyet halt.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti gabonaüzsdé.

(Déli zárlat.)

Budapest, április 9.

Az árak 50 kilogramonként
buza ápr. 11'99—12'04.
buza máj. 11'87—11'85.
buza okt. 10'91—10'91.
rozs ápr. 8'77—
rozs okt. 8'36—8'33.
zab ápr. 9'19—9'13.
zab okt. 7'32—
tengeri máj. 1911. 5'72—
Tengeri júli 1911 5'93—

Eladó tagbirtok a Vértesi határban.

1. A halápi állomáshoz közel 500 magyar hold föld, gazdasági épületekkel s 20 hold dohánytermeléssel továbbá
2. 288 hold jótermő föld 18 hold termő szőlő, 15 hold dohánytermeléssel s gazdasági épületekkel **eladó.**
Díjtalan felvilágosítást ad és vevőnek a uévére irattatja ingyen, az eladásal egyedüli megbízott

Dezső László

telekkönyvi okl. volt rendőrfogalmazó.
Busi-utca 7. szám.

Modern üzlet.

Szezon cikk: Elegáns háztartási jég-szekrények, különféle nagyság és kivitelben, egy és két ajtóval I-ső rendű gyártmány nagy választékban jótállással, jutányos áron beszerezhetők **Egyháztér 5. számú** üzletben (Nagytemplom mellett). Javítások díjtalanul eszközöltnék.

Ugyanott díszes és célszerű

mosogató asztalok,

szobaklozetek gyengélkedők részére a legegyszerűbbtől a legdíszesebbig, **bidetsek,**

fürdőkádak, fürdőkályhák, mosdók és minden egyéb modern fürdőszobai berendezések kaphatók.

Minden nagyhangú hirdetésnél jobban beszél a személyes meggyőződés.

Kérem az érdeklődőket üzletem megtekintésére.

Máthéi János

vízvezeték, csatornázás és fürdőberendezési vállalata.

Műhely és iroda: Darabos utca 54. szám.
Telefonszám 321.

Saját szabadalmazott gőzgéppel

poloskairtást felelősséggel

ugyszinte **lakások pormentesítését**

is, villany porszívó géppel elvállalom.

KISS GYULA, Csapó-utca 44. sz.

Értesítés.

**Goldstein
Karolin**

első debreceni orvosilag elismert

mellfűző

mütermét saját házába

Miklós-u. 5. sz. alá

(megyeházzal szemben)

helyezi át.

Miért is a raktárban levő legújabb szabású fűzők leszállított árban kerülnek eladásra.

Többszörös kitüntetésben részesült szenzációs háziszser

A DR. BOROVSKY-FÉLE

BOROLIN

mely városunk piacán is megjelent. Ez a háziszser hatásában és erőlkötésében **felülmulthatatlan gümőkóros izom- és idegfájdalmak, fej- és fogfájás,** továbbá minden meghülés okozta bajok, mint **rheuma, köszvény, csusz, ischiás, izületi lob** és **zsábjában** szenvedők, végül **fagyás okozta és égési sebek** fájdalmainak megszüntetésére. **Kiváló fertőtlenítő- és testóvó háziszser.**

Rapható városunkban a következő czégeknel: STEINER MANÓ gyógyszerésznél, NAGY ANDRÁS, KÖZPONTI DROGUERIÁBAN, DEUTSCH LAJOS MÁYER JENŐ és BÉLA, MIHALOVITS JENŐ, STERN JÓZSEF és FIA kereskedő uraknál. Érmihályfalván: MÁTRAI ÁKOS gyógyszerertárban. Földesen: WEISZ, MIKSA kereskedésében. **1-20, 2- és 2-50 keronás üvegekben.**

Készítik: **Dr. Borovszky R. orvos** és **Borovszky K. Budapest, II. kerület Fő-utca 77/c. szám.**

Első Vasbetoncső-gyár

Piac-utca 83. sz.

Gyárt: drótbetétes beton-csöveket és idomdarabokat minden méretben

: Vasbeton kiöntő aknákat. :

tisztító és iszapfogó aknákat, kutgyűrűket stb. Elvállal mindenféle beton és vasbeton munkákat. Terazzo és keramit munkát és javítását a legolcsóbb árban.

Nagy raktár kavicsos és rostált homokból, elsőrendű portland és román cementből nagyban és kicsinyben.

SZENDRŐ SÁNDOR

zongora és hangszerkészítő

Debreczen, Batthyányi-u. 22. sz.

Zongora, gramofon, mindennemű **vonós és fuvóhangszerek, cimbalmok,** hangszer alkatrészek és hangszer felszerelési cikkek áruháza és ipartelepe.

Zongora és pianinó kölcsönző (térbeadó) intézet.

Hegedűk és hegedű-felszerelések, római hurok, valamint **gramofonok és gramofonlemezek** nagy raktára. **Zongora és hangszer műhely.** Zongora és cimbalom hangolás.

Telefon 729.

Alapított 1876.

Lépx 1909: aranyérem; legnagyobb kitüntetés

R. WOLF

MAGDEBURG-BUCKAU
Képviseletje:
Boros Artur okl. gépészmérnök,
BUDAPEST, VI., Teréz-körút 29.

Járkerekes és helyhez kötött feltett és szabadalmazott **túlhevített gőzzel működő lokomobilok**
WOLF credeti szerkezete 10—800 lóerőig.

Az ipar és mezőgazdaság leggazdaságosabb, legtartósabb és legmegbízhatóbb üzemgépel.

Összgyártás 700 000 lóerőn felül

Védjegy

Jól jár, ha
tudomásul veszi, hogy újabb utánozzák
a valódi

Palma-kaucsuk- cipősarok

mindenütt ismeretes, jellegzetes dobozait. Az utánozott dobozokban természetesen csak kőszénásvány gumisarkok vannak, jól teszi lehat, ha károsodását megelőzendő, a valódi Palma-kaucsuk-cipősarok minden dobozon látható **védjegyére ügyel!**

Védjegy

AKI MÉG NEM KAPTA MEG AZ

50-ik idényértékesítőket, kérje annak bérmentes beküldését.

Budapest, V. Bécsi-utca 6

KUNZ ÁRUHÁZ

Első segítséggel teljes gyógyulást elér a **Tordy-féle 3 Király tea** által. Étvágytalanság, székrekedés, emésztési zavarok, rosszullét, szóval gyomor- és ebből eredő bajokban gyorsan hat. Epe, máj, vesebaj ellen, hosszabb használat után segít. Hurutos bántalmakat előszírt, gyógytárban csomagja 50 fill. (10—15 használatra). Tordy-név nélküli, rossz hamisítvány. Készíti: Tordy Gy. okl. gyógyszerész, Budapest, Üllői-út 89. szám alatt.

Royal amerikai írógép

olcsó és jól

Kérjen azonnal árjegyzéket Kovács A. és Tsa cégtől

Budapest, X. kerület, Nádor-utca 26. szám.

Apró hirdetések.

Reform fűzők a legdivatosabb kivitelben, ugy-szintén saját készítésű bálí bőrkeztük, hosszú selyem keztük, legolcsóbb árban Nagy Andrásnál Kistemplom mellett.

28 KRAJCARÉRT fejel férfi vagy női harisnyát BENYÁTS EMIL villanyerőre berendezett harisnyagyára. Debrecen, Tiszapalota.

Butorokat, konyhaberendezéseket raktáron tart Bálint József asztalos (Csapó) Berek-utca 8.

Szőlővessző eladás. Rizling, Ezerjő, Kövidinka 42 faj csemege megrendelhető Molnár Lukácsnál Debreczenben és 1908 évi kitűnő borok eladók hordónként.

Kifutó fiu lapunk szerkesztőségébe felvétetik.

Házmasternek kerestetik gyermektelen házaspár fizetéssel. Cim a kiadóhivatalba.

Egy concert cimbalom, harmonika és egy nagy konyha 2 sütővel jutányosan eladó. Mester-utca 36.

Ákácshölököt, I. rendű, 2 méteres, 20,000 db egészben, vagy részletekben elad a hosszupályi-uradalom tisztartói hivatala. Hosszapályi (Bihar.-m.)

Fajbaromfi, fajebek, nyulak, diszgalambok, madarak, élő méhek stb.-ről érdekes és nélkülözhetetlen árjegyzéket küld bérmentve Diana-telep, Tar (Hevesm.)

Feltalálók, bármely eszmét olcsón kidolgozom szabadalmaztatásra. Ems. Petrozsény, Deák-bánya.

Házilag főzött különleges baracklekvárnak kilóját 2'40, mézédés szilvalekvárnak 1'—, papírhéju dió postakosaranként 4 koronáért szállit Gyümölcskivitel Csongrádról.

Csizmadiamesterek csizmaszárba való papirozt kiló és mázsánként olcsón beszerezhetik Horovitz Zsigmond papírüzletében Piac-utca 12.

Postakosár fajalma franko 2'50 korona. Elek Kálmán, Sajószentpéter.

Eladó földek.

Halápmelletti ujléti ligetben 103 kishold föld együttesen vagy tetszés szerinti parcellákban,

Vágóhid mellett 13 kath. hold kitűnő föld házhelyek vagy munkáskertnek, Sintértelepi sorompónál, 18 kat. hold föld tanyával, szőlőtelep vagy conzum vásárhelynek,

Acsádi utfélen 20 kat. hold föld, tanyával szőlőtelepnek, Nagycserén 8 kat. hold föld kaszáló erdővel övezve,

Ondódon 12 kat. hold elsőrendű, fekete szántóföld s végül:

Geréby-telep, átkosföldön 363 □-öl területtel, egy cseréppel fedett 2 szobás kőépület teljes felszereléssel

eladó.

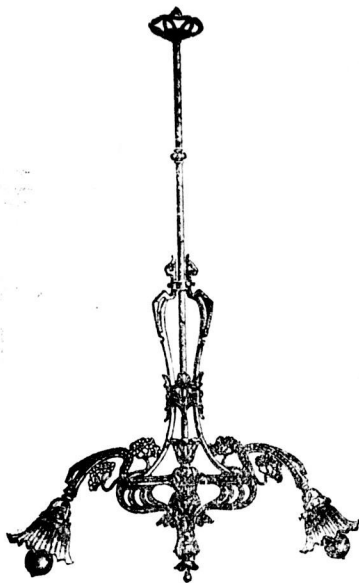
Ingyen felvilágosítást ad és vevőknek díjtalanul a nevére iratja, eladással egyedül megbizott:

Dezső László

telekkönyvi okl. volt rendőrfoglalmazó.

Busi-utca 7.

Üzlet áthelyezés!

A Magyar Fém- és Lámpa-Áru-Gyár
Részvénytársaság raktára
üzlethelyiségeit

1911. május 1-én

a Piac-utca és Uj-utca sarkán épülő
uj Wiener-féle palotába
helyezi át.

5001 - 1911.

Hirdetmény.

A Nagyerdei hidegvizgyógyintézet
folyó április hó 15-én megnyílik.

Az intézet helyiségei, melyek újonnan kifestve, több kényelmi czikkel, pihenő helyiséggel láttattak el, nyitva állanak a közönség rendelkezésére naponta délelőtt 6 órától fél 10-ig **férfiaknak**; fél 10-1 óráig **nőknek**; délután 3-5 óráig nőknek, 5-7-ig óráig férfiaknak.

Orvosi rendelés: Hétfőn, Szerdán és Szombaton reggel 8-9 óráig Dr. Szász Adolf tb. ker. orvos által a hidegvizgyógyintézetben.

Megjegyzi a Tanács, hogy a hidegvizgyógyintézet csak az intézet orvosa, vagy esetleg más orvos rendelvénye alapján vehető igénybe. A rendelvény az intézett szolgának átadandó. Ugyanott reggel 5 órától este 7 óráig kád-fürdő, hétfőn, szerdán és pénteken nők, egyéb napokon férfiak által használható gőzfürdő áll a közönség rendelkezésére.

Debreczen, 1911. évi április hó 6.

A fürdő felügyelőség.

Meghívó.

Fűszerkereskedelmi Részvénytársaság
cég alatt alakuló részvénytársaságnak DEBRECZENBEN az
ÁLTALÁNOS FORGALMI BANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
tanácsstermében (Piac-utca 68.) **folyó évi április hó**
23-án délelőtt 11 órakor tartandó

alakuló közgyűlésére

a t. részvényt jegyzőket ezennel meghívjuk.

TÁRGYSOROZAT:

1. Meggyőződés szerzése a 400,000 korona alaptőkének kellő atáírás és befizetés által történt biztosításáról.
 2. Az alapszabályok megállapítása.
 3. Határozathozatal a társaság megalakulása tárgyában.
 4. Bejelentése az alapítók által három évre kinevezett igazgatóságnak.
 5. Felügyelő-bizottsági tagok választása egy évre.
 6. Intézkedés az alapítók felelőssége tárgyában.
- Debreczen, 1911. április hó.

AZ ALAPÍTÓK:

Lusztig Károly Általános Forgalmi Bank R.-T.
fűszernagykereskedő, Debreczen. **Fisch sk.** pp. **Emerich st.**

Kontsek Géza
fűszerkereskedő, Debreczen.

Nagy Ferencz
fűszerkereskedő, Debreczen.

Dr. Hegedüs Jenő
ügyvéd, Debreczen.

Ungár Jenő
az Általános Forgalmi Bank r.-t.
vezérigazgatója, Debreczen.

Goldstein Albert
fűszerkereskedő, Debreczen.